

Кој ли е древниот словотворец на зборот
поднебје што му е роднина на погорниот
збор полунебје? Едниот збор е под небото
(на земјата); вториот на половина пат до
небото и го бележи хоризонтот. Таму е
управен корабов, да сирне со носот
зад полунебјето.

Огнен Чемерски, *Триста ветрила!*

3 0 0 в е т р и л а !

Издавач: Темплум (www.templum.mk)

Уредник на едицијата: Никола Гелевски

Уредница на изданието: Фросина Крушкаровска

Лектура: Симон Саздов

Графичко уредување и дизајн: Кома

Печати: Винсент Графика, ул. Благоја Стефковски 16, Скопје 1000

Тираж: 300

Корица: Кома

Насков на оригиналот: The Wild Iris

THE WILD IRIS Copyright (c) 1992, Louise Glück All rights reserved

Авторски права за македонското издание: Темплум

Книгата е поддржана од:

Министерство за култура на Република Македонија

Република Северна Македонија

Министерство за култура

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

821.111(73)-32

ГЛИК, Луиз

Дивата перуника / Луиз Глик ; превод од англиски Магдалена Хорват. -
Скопје : Темплум, 2021. - 82, [2] стр. ; 17 см. - (300 ветрила!)

Превод на делото: The wild iris / Louise Glück. - Слика и белешка за
авторката: стр. [83]

ISBN 978-608-4871-53-8

COBISS.MK-ID 55493125

300 ветрила!

Луиз
Глик

Дивата перуника

Препев од англиски:
Магдалена Хорват

Скопје, 2021

С о д р ж и н а

9	Дивата перуника
11	Утринска
12	Утринска
13	Трилија
15	Мртва коприва
16	Кокиче
17	Јасно утро
19	Пролетен снег
20	Крај на зимата
22	Утринска
23	Утринска
24	Шумски зумбули
25	Стивнат ветер
27	Градината
29	Глогово дрво
30	Љубов под месечина
31	Април
32	Темјанушки
33	Пиреј
35	Скалата на Јаков
36	Утринска
37	Утринска

39	Песна
40	Полско цвеќе
41	Булка
42	Детелина
44	Утринска
45	Небо и земја
47	Врата
48	Среде лето
50	Вечерна
52	Вечерна
53	Вечерна
54	Маргаритки
55	Крај на летото
57	Вечерна
58	Вечерна
59	Вечерна
60	Квечерина
61	Жетва
62	Бела ружа
64	Ипомеја
65	Преск Ајл
67	Светлина во повлекување

69	Вечерна
70	Вечерна: Парусија
72	Вечерна
74	Вечерна
74	Залез
75	Заспивалка
76	Сребрениот крин
77	Септемвриски самрак
79	Златниот крин
80	Белите кринови

На
Кетрин Дејвис
Мерedit Хопин
Дејвид Ленгстон

На
Џон и Ноа

Д и в а т а п е р у н и к а

На крајот на моите страдања
имаше врата.

Ислушај ме: тоа што го викаш смрт
го паметам.

Над мене, звуци, шум на борови гранки.
Потоа ништо. Бледото сонце
распрскано врз сувата земја.

Ужасно е да останеш жива
како свест
закопана во мрачна почва.

Потоа, готово: тоа од што се плашиш, да си
душа што не може
да каже ништо, заврши нагло, а крутата земја
малку се изви. И нешто ми подзаличи
на птици во брз лет низ низок честак.

Ти, што не го паметиш
преминот од другиот свет,

ти вела̀м дека пак можев да прозбо̀рам: сѐ
што се враќа од заборав се враќа
да си го најде гласот:

од сржта на мојот живот надојде
буен извор, длабоки сини
сенки врз азурна морска вода.

У т р и н с к а

Сонцето свети; до поштенското сандаче, лисја
од распукнатата бреза свиени, плисирани ко перки.
Под нив, белите нарциси со шупливи стебленца,
„Ледени крилја“, „Певица“, дивата
темјанушка со темни ливчиња. Ноа вели
депресивците ја мразат пролетта, од несогласување
меѓу внатрешниот и надворешниот свет. Јас тврдам
нешто друго – депримирана сум, да, но и некако силно
приврзана за живото дрво, со моето тело, всушност,
свиено во раздвоеното стебло, речиси спокојна,
во вечерниот дожд
речиси способна да почувствувам
како течната смола се пени и навира: Ноа вели
тука грешат депресивците, што се поистоветуваат
со дрвја, додека среќното срце
шета низ градината како лист што паѓа, приказ
на делот, а не на целината.

У т р и н с к а

Недостапен оче, откако нè
изгони од рајот, ни направи
негова копија, простор само во еден поглед
поинаков од рајот, замислен
да нè поучи на нешто: инаку
ист – убавина од секоја страна, убавина
без можност за друг избор – Само што,
не знаевме која е поуката. Оставени сами,
се истоштивме едни со други. Пред нас
беа години темнина; кога ќе ни дојдеше редот,
работевме во градината, а првите
солзи ни навреа на очи кога земјата
се замагли од цветни ливчиња, некои
темноцрвени, некои со боја на кожа –
Не ни помислувавме на тебе
кого учевме да го обожаваме.
Знаевме само дека не ни е во човечката природа
да го љубиме само тоа што ни ја возвраќа љубовта.

Т р и л и ј а

Кога се разбудив, бев во шума. Мракот
изгледаше природно; небото низ боровите,
прекриено со снопови светлина.

Не знаев ништо; не можев ништо, освен да гледам.
А додека гледав, сите светла од рајот
се претопија во еден зрак, оган
разгорен низ студените елки.
Тогаш веќе беше невозможно
да гледам во рајот без да ме уништи.

Има ли души на кои им треба близината
на смртта, како што мене ми треба заштита?
Мислам дека ако зборувам доволно долго,
ќе си одговорам на прашањево, ќе го видам
тоа што го гледаат тие, некоја дрвена скала
спуштена меѓу елките или што и да е тоа
што ги вика да си ги заменат животите –

Помисли колку веќе разбирам.
Се разбудив неучка во шума;

пред само миг, не знаев ни дека гласот
ако ми е даден
ќе ми биде олку полн жалост, а моите
реченици налик на поврзани лелеци.
Ниту, пак, знаев дека ова е жалост
сè дури не се појави тој збор, сè дури
не сетив дожд како навира од мене.

М р т в а к о п р и в а

Вака живееш кога имаш студено срце.
Како мене: во сенка, распослана по ладните карпи,
под големите јавори.

Сонцето одвај и да ме допира.
Некогаш го гледам рано напролет, изгрева далеку оттука.
Потоа лисја растат пред него, сокривајќи го. Чувствувам
како светка низ лисјата, де тука де таму,
како некој да чука по чаша со метална лажица.

Живите нешта, немаат сите потреба
од истиот степен светлина. Некои
си правиме светлина сами: сребрени листови
како патека што никому не му е потребна, плитко
езеро од сребро во мракот под големите јавори.

Но тебе ова веќе ти е познато.
Тебе и на другите што мислите дека
живеете за вистината и, следствено, ги сакате
сите студенила.

К о к и ч е

Знаеш ли што бев, како живеев? Знаеш
што е очај; па
треба да знаеш и што значи зима.

Не очекував дека ќе преживеам
додека земјата ме притискаше. Не очекував
дека пак ќе се разбудам, дека ќе почувствувам
како во влажната земја моето тело
може повторно да одговори, сеќавајќи се
по толку време, како повторно да се отвори
во студената светлина
на најраната пролет –

уплашено, да, но повторно меѓу вас
извикувајќи да, ризик, радост

спроти остриот ветер на новиот свет.

Ј а с н о у т р о

Доволно ве гледав,
можам да зборувам со вас како и да посакам –

Им се покорував на вашите желби, трпеливо
набљудувајќи ги нештата што ги сакате, ви зборував

само преку посредници, преку
земни детали, како што претпочитате,

преку ластарите
на халожината, светлината

на квечерината –
никогаш не ќе прифатевте

глас како мојот, рамнодушен
кон предметите коишто забрзано ги именувате

со вашите усти
ко крукчиња восхит –

И цело време
ја трпев вашата ограниченост, мислејќи

ќе ја отфрлите сами порано или подоцна, мислејќи
материјата нема вечно да ви го впира погледот –

додека халожината се испречила и слика
сини цветови врз прозорецот на терасата –

Веќе не можам
да се сведувам само на слики

бидејќи си земате за право
да го оспорувате моето значење:

Дојде мигот да ве натерам
да ви стане јасно.

П р о л е т е н с н е г

Погледнете го ноќното небо:

Имам две јас, два вида моќ.

Еве ме кај вас, крај прозорецот, ве гледам
како реагираате. Вчера месечината
изгреа над влажната земја во долната градина.
Сега земјата светка како месечината,
како мртва материја облеана со светлина.

Сега склопете си ги очите.

Ви го слушнав јачењето, јачеа и други пред вас,
ви ги слушнав и барањата зад солзите.

Веќе ви покажав што сакате:

верба, не, туку признавање немоќ
пред авторитет, кој зависи од насилство.